[ΤΗ2802] Δεύτερη Εργασία - Δυναμικός Προγραμματισμός

Ομάδα 31

Καπετάνιος Αντώνιος Κολιαμήτρα Ελευθερία Μπαξεβάνης Γεώργιος [AEM 10417] [AEM 10422] [AEM 10301] (kapetaat@ece.auth.gr) (eleftheak@ece.auth.gr) (geompakar@ece.auth.gr)

Πρόβλημα 1

Πρόβλημα 1 Ένα δίκτυο υπολογιστών αναπαρίσταται από έναν γράφο G=(V,E) όπου οι κόμβοι αναπαριστούν συσκευές και οι ακμές αναπαριστούν τις συνδέσεις μεταξύ των συσκευών. Κάθε ακμή (u,v) έχει ένα βάρος το οποίο εκφράζει την πιθανότητα p_{uv} ότι ένα πακέτο το οποίο στέλνεται από τη συσκευή u θα φτάσει στην συσκευή v χωρίς να χαθεί. Οι πιθανότητες είναι ανεξάρτητες. Ζητείται το μονοπάτι από την συσκευή v προς τη συσκευή v με τη μέγιστη πιθανότητα επιτυχούς αποστολής.

Πρόταση 1 Given α longest-paths problem, create α copy of the given edge-weighted DAG that is identical to the original, except that all edge weights are negated. Then the shortest path in this copy is the longest path in the original. [3]

Λαμβάνοντας υπ΄ όψιν τη φύση του Προβλήματος I και την Πρόταση I προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα. Αρχικά, εφ΄ όσον ο γράφος G αναπαριστά ένα πραγματικό δίκτυο συσκευών, δεν δύναται να υπάρχει ακμή $(u,v)\in E$, μεταξύ δύο διαφορετικών κορυφών $u,v\in V$, η οποία να έχει βάρος $w\left((u,v)\right)=p_{uv}=1$, διότι αυτό θα σήμαινε πως υπάρχει μηδενική πιθανότητα αποτυχίας της αποστολής σε ένα πραγματικό σύστημα. Επιπλέον, η άρνηση της συνάρτησης βάρους των ακμών του G υπολογίζεται ως εξής

$$\forall e \in E : \neg w(e) = 1.0 - w(e) > 0.$$
 (1)

καθότι η πιθανότητα είναι φραγμένη ποσότητα στο διάστημα [0,1.0] και έχουμε θεωρήσει πως το σύστημα δεν είναι ιδανικό $(\not\exists e \in E: w(e)=1)$.

Έστω, ο γράφος $\neg G=(V',E')$ με βάρη, τέτοιος ώστε V'=V, E'=E και τα βάρη των ακμών του να δίνονται από την $w':E'\to [0,1]$, όπου $w'=\neg w$. Η σχέση (1) εξασφαλίζει πως στον $\neg G$ δεν υπάρχουν

ακμές με βάρος 0. Αυτό επιτρέπει τη χρήση της λογικής του αλγορίθμου του Dijkstra για την εύρεση του μονοπατιού ελάχιστου μήκους ή στην προκειμένη ελάχιστης πιθανότητας αποτυχίας στον $\neg G$ και κατά συνέπεια, βάσει της Πρότασης 1, της διαδρομής μέγιστης πιθανότητας επιτυχούς αποστολής στον G.

Algorithm 1 The algorithm is based on the implementation of Dijkstra's algorithm by T. H. Cormen and C. E. Leiserson and R. L. Rivest and C. Stein. [4]

```
procedure MAXPP(G, s, t, w)
             for all e \in E do
 2:
                   w(e) \leftarrow 1.0 - w(e)
 3:
             FibonacciHeap \mathcal{F} \leftarrow \emptyset
 4:
             array \mathcal{P} \leftarrow \emptyset
 5:
             array \pi \leftarrow \emptyset \cdot |V|
 6:
             array \mathcal{L} \leftarrow \emptyset \cdot |V|
 7:
             \pi[s] \leftarrow \mathbf{NIL}
 8.
             \mathcal{L}[s] \leftarrow 0
 9.
             for all v \in V - \{s\} do
10:
                   \pi[v] \leftarrow \mathsf{NIL}
11:
                   \mathcal{L}[v] \leftarrow 1.0
12:
13:
             for all v \in V do
                   \mathcal{F}.insert(v, \mathcal{L}[v])
14:
             while \mathcal{F} \neq \emptyset do
15:
                   u \leftarrow \mathcal{F}.\mathsf{extract\_min}()
16:
                   \mathcal{P} \leftarrow \mathcal{P} \cup \{u\}
17:
18:
                   for all v \in u.AdjLst AND u \neq s do
                          if \mathcal{L}[v] > \mathcal{L}[u] \cdot w(u,v) then
19:
                                \mathcal{L}[v] \leftarrow \mathcal{L}[u] \cdot w(u,v)
20:
                                \pi[v] \leftarrow u
21:
                                \mathcal{F}.decrease_key(v, \mathcal{L}[v])
22:
                   if u == s then
23:
                          for all v \in u.AdjLst do
24:
                                if \mathcal{L}[v] > w(u,v) then
25:
26:
                                       \mathcal{L}[v] \leftarrow w(u,v)
                                       \pi[v] \leftarrow u
27:
                                       \mathcal{F}.decrease_key(v, \mathcal{L}[v])
28.
             return \mathcal{P}, \pi
29:
```

 $^{^1}$ Αν υπήρχαν ακμές με βάρος 0, δεδομένου πως το μήκος του μονοπατιού θα υπολογιστεί χρήσει του γινομένου $p_{e_i} \cdot p_{e_j}$, θα υπήρχε ακμή μέσω της οποίας διαρκώς θα μπορούμε να παίρνουμε μονοπάτι με μήκος 0 με συνέπεια η διαδικασία να είναι ατέρμων. Επιπλέον, η σχέση (1) επιτρέπει την επέκταση της Πρότασης 1 σε μη κατευθυνόμενους γράφους με κυκλώματα.

Προτείνουμε τον Αλγόριθμο 1. Δέχεται ως είσοδο έναν γράφο G=(V,E) ο οποίος αναπαρίσταται με adjacency lists τα οποία επιτρέπουν την πρόσβαση στη γειτονιά μιας κορυφής σε γραμμικό χρόνο ως προς το μέγεθος της γειτονιάς $^{[2]}$, μία κορυφή s η οποία είναι το αρχικό άκρο του ζητούμενου μονοπατιού, μία κορυφή t η οποία είναι το τερματικό άκρο του μονοπατιού και την συνάρτηση βαρών των ακμών $w:E \to [0,1]$.

Στις γραμμές 2-3 υπολογίζεται το negated βάρος όλων των ακμών. Το σώμα του βρόχου εκτελείται |E| φορές και κάθε εκτέλεσή του χρειάζεται σταθερό χρόνο $\mathcal{O}(1)$. Επομένως, ο βρόχος επανάληψης των γραμμών 2-3 χρειάζεται $\mathcal{O}(|E|)$ χρόνο.

Έπειτα, στη γραμμή 4 δημιουργείται ένα κενό Fibonacci heap $\mathcal F$ σε χρόνο $\Theta(1).^{[4]}$ Στην γραμμή 5 δημιουργείται ένας κενός πίνακας $\mathcal P$, στον οποίο θα αποθηκευτεί το ζητούμενο μονοπάτι, σε σταθερό χρόνο $\mathcal O(1)$. Στις γραμμές 6 και 7 δημιουργούνται δύο κενοί πίνακες, π και $\mathcal L$ αντιστοίχως, μεγέθους |V|. Άρα, ο χρόνος εκτέλεσης των γραμμών 5-7 είναι $3\mathcal O(1)=\mathcal O(1)$.

Στις γραμμές 8 και 9 πραγματοποιούνται δύο καταχωρήσεις, μία στον πίνακα π και μία στον πίνακα \mathcal{L} , οι οποίες απαιτούν σταθερό χρόνο. Στις γραμμές 10-12 αρχικοποιούμε τις υπόλοιπες θέσεις των προαναφερθέντων πινάκων. Το σώμα του for εκτελείται |V|-1 φορές και κάθε φορά απαιτεί χρόνο $2\mathcal{O}(1)=\mathcal{O}(1)$. Άρα, συνολικά οι γραμμές 8 έως και 12 απαιτούν $\mathcal{O}(|V|)$ χρόνο.

Στις γραμμές 13-14 εισάγουμε στο Fibonacci heap όλες τις κορυφές του γράφου G χρησιμοποιώντας ως κλειδί την τιμή που τους αντιστοιχεί στον πίνακα \mathcal{L} . Η μέθοδος insert (\cdot,\cdot) για ένα Fibonacci heap απαιτεί $\Theta(1)$. [4] Επομένως, οι γραμμές 13-14 χρειάζονται $\Theta(|V|)$ χρόνο.

Στην γραμμή 16 η μέθοδος extract_min() που αφορά το Fibonaccci heap έχει χρόνο εκτέλεσης $\mathcal{O}(\lg|V|)$. [4] Η κατάχωρηση απαιτεί σταθερό χρόνο και επομένως ο συνολικός χρόνος κάθε εκτέλεσης της γραμμής 16 είναι $\mathcal{O}(\lg|V|)$. Το σώμα του while μπορεί να εκτελεσθεί έως και |V| φορές.

Η γραμμή 17 εκτελείται κάθε φορά σε σταθερό χρόνο. Σε σταθερό χρόνο εκτελείται και κάθε μία από τις γραμμές 19, 20 και 21. Σε σταθερό χρόνο τρέχει και η γραμμή 22. [4] Το σώμα της for των γραμμών 18-22 εκτελείται το πολύ |E| φορές. Άρα ο χρόνος εκτέλεσης είναι $\mathcal{O}(|E|)$.

Η γραμμή 23 εκτελείται |V| φορές σε σταθερό χρόνο ενώ το σώμα της (γραμμές 24-28) εκτελείται μία φορά μόνο. Το σώμα της for εκτελείται το πολύ |E|

φορές και κάθε μία από τις γραμμές 25-28 χρειάζεται σταθερό χρόνο. Επομένως, οι γραμμές 23-28 απαιτούν $\mathcal{O}(|E|)$ χρόνο.

Τέλος, η γραμμή 29 έχει σταθερό χρόνο εκτέλεσης $\mathcal{O}(1)$. Βάσει όλων των παραπάνω, ο χρόνος εκτέλεσης του Αλγορίθμου Ι είναι $T(|V|,|E|)=\mathcal{O}(|E|)+\mathcal{O}(|V|)+\mathcal{O}(|V|\log|V|+|E|)$, δηλαδή

$$T(|V|, |E|) = \mathcal{O}(|V| \lg(|V|) + |E|).$$
 (2)

Η σχέση (2) είναι σύμφωνη με τον χρόνο εκτέλεσης του αλγορίθμου του Dijkstra χρήσει Fibonaccci heap. [1][2][4]

Το μονοπάτι ελάχιστης πιθανότητας αποτυχούς αποστολής στον $\neg G$ το οποίο ταυτίζεται με το μονοπάτι μέγιστης πιθανότητας επιτυχημένης αποστολής είναι αποθηκευμένο με τη μορφή κορυφών στον πίνακα $\mathcal{P}=\langle s,\dots,v_i,\dots,t\rangle$. Στον πίνακα π είναι αποθηκευμένος για κάθε κορυφή v του G ο γονέας της στο μονοπάτι \mathcal{P} (εάν η v είναι η s ή $v \notin \mathcal{P}$, τότε $\pi[v]=\mathbf{NIL}$).

Πρόβλημα 2

Πρόβλημα 2 Μια αλυσίδα fast food πρόκειται να ανοίξει μια σειρά από εστιατόρια κατά μήκος της Εγνατίας. Οι η πιθανές τοποθεσίες έχουν αποστάσεις από την αρχή της Εγνατίας σε αύξουσα σειρά m_1, m_2, \ldots, m_n σε μέτρα. Το προσδοκώμενο κέρδος από το άνοιγμα ενός εστιατορίου στην τοποθεσία i είναι p_i , $i=1,2,\ldots n$. Σε κάθε τοποθεσία η αλυσίδα μπορεί να ανοίξει μόνο ένα εστιατόριο. Επιπλέον, δύο εστιατόρια πρέπει να απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον k μέτρα.

Μέγιστο προσδοκώμενο κέρδος

Βέλτιστη υποδομή

Συμβολίζουμε το μέγιστο προδοκώμενο κέρδος, έχοντας στη διάθεσή μας τις τοποθεσίες m_1,\ldots,m_i , με R_i . Χρειάζεται να σπάσουμε το πρόβλημα στα εξής δύο· στο μέγιστο προσδοκώμενο κέρδος για το σύνολο των τοποθεσιών πριν την m_i και το προσδοκώμενο κέρδος της τοποθεσίας m_i . Αρχικά, υποθέτουμε πως $m_i-m_j\geqslant k$. Τότε, $R_i=R_j+p_i$ όπου R_j είναι το μέγιστο κέρδος έχοντας στη διάθεσή μας τις τοποθεσίες m_1,\ldots,m_{i-1} και p_i το προσδοκώμενο κέρδος ενός εστιατορίου στην τοποθεσία m_i . Θα αποδείξουμε πως η R_j είναι μέρος της R_i .

Έστω πως R_j δεν είναι το μέγιστο προσδοκώμενο κέρδος έχοντας στη διάθεσή μας τις τοποθεσίες m_1,\ldots,m_{i-1} . Τότε, υπάρχει μία τιμή $R_f>R_j$. Αυτό

συνεπάγεται πως υπάρχει μία νέα λύση R_i' η οποία είναι μεγαλύτερη της μέγιστης. Άτοπον. \blacksquare

Τώρα θα εξετάσουμε τη γενική περίπτωση όπου η συνθήκη $m_i-m_j\geqslant k$ δεν ικανοποιείται απαραίτητα. Στην περίπτωση αυτή η προηγούμενη λύση $\left(R_j+p_i\right)$ παίρνει τη μορφή $R_j+p_i\cdot\delta[m_i,m_j]$, όπου $\delta:[m_1,\ldots,m_n]\times[m_1,\ldots,m_n]\to\{0,1\}$ με τύπο

$$\delta[m_x, m_y] = egin{cases} 0, & ext{if } m_x - m_y < k \ 1, & ext{if } m_x - m_y \geqslant k \end{cases}.$$

Στην περίπτωση όπου $\delta[m_i,m_{i-1}]=0$, τότε δύναται να είναι $p_i>R_j$. Επομένως, η βέλτιστη υποδομή είναι $R_i=\max\big\{p_i,R_j+p_i\cdot\delta(m_i,m_j)\big\}.$

Αναδρομική λύση

Εκφράζουμε την βέλτιστη λύση ενός προβλήματος μεγέθους i συναρτήσει των βέλτιστων λύσεων υποπροβλημάτων μεγέθους j < i. Στην προκειμένη αναζητούμε το μέγιστο προσδοκώμενο κέρδος, R_i , όταν είναι διαθέσιμες οι τοποθεσίες $m_j,\ldots,m_i,\ 1\leqslant j\leqslant i\leqslant n.$ Θέτωντας $R_1=p_1$ για j=i=1, για $m_j,\ldots,m_i,\ 1\leqslant j< i\leqslant m_j,\ldots,m_i$, $1\leqslant j< i\leqslant m_j$

$$R_i = \max \left\{ p_i, \max_{j < i} \left\{ R_j + \delta[m_i, m_j] \cdot p_i
ight\}
ight\}$$
 (3)

Υπολογισμός βέλτιστης λύσης

Βάσει της σχέσης (3) προκύπτει ο Αλγόριθμος 2.

Algorithm 2 The procedure takes as input an array p of size n containing the expected profit of each of the possible locations, an array m of size n containing the distance of each possible location from a fixed origin point and a positive real constant k.

```
procedure RESTAURANTS(p[n], m[n], k)
          int n \leftarrow \text{length\_of}(p)
 2:
          array R[1, ..., n] \leftarrow \emptyset
 3:
         for all p_i \in p do
 4:
              R[p_i] \leftarrow p_i
 5:
          for i = [2, n] do
 6:
              for j = [1, i) do
 7:
                   if m[i]-m[j]\geqslant k then
 8:
                        R[i] \leftarrow R[j] + p[i]
 9:
10:
                   else
                        R[i] \leftarrow \max\{R[i], R[j]\}
11:
         return R[n]
12:
```

Η βέλτιστη λύση κάθε υποπροβλήματος αποθηκεύεται σε έναν πίνακα R. Επομένως, λύνοντας τα προβλήματα κατά αύξουσα σειρά ως προς το μέγεθός τους, κάθε αναδρομή δεν χρειάζεται να υπολογίσει εκ νέου την βέλτιση λύση για κάθε υποπρόβλημα αλλά να την αναζητήσει στον πίνακα R.

Ορθότητα αλγορίθμου

Loop invariant Μετά από κάθε i-στή επανάληψη του βρόχου των γραμμών 6-11, η θέση i του πίνακα R περιέχει το μέγιστο προσδοκώμενο κέρδος έχοντας εστιατόρια από το σημείο m_1 έως και m_i τηρώντας τον περιορισμό σχετικά με τις αποστάσεις δύο οποιονδήποτε εστιατορίων.

Αρχικοποίηση

Πριν την είσοδο του program counter στον επαναληπτικό βρόχο των γραμμών 6-11, στην θέση 1 του πίνακα R είναι αποθηκευμένο το προσδοκώμενο κέρδος του εστιατορίου της τοποθεσίας m_1 , R[1]=p[1], το οποίο είναι όντως το μέγιστο προσδοκώμενο συνολικό κέρδος στην περίπτωση που έχουμε στη διάθεσή μας μία μόνο τοποθεσία. Το loop invariant ικανοποιείται πριν την πρώτη εκτέλεση του έξω επαναληπτικού βρόχου.

Διατήρηση

Έστω πως το loop invariant ικανοποιείται μετά την i-στή εκτέλεση του επαναληπτικού βρόχου των γραμμών 6-11, δηλαδή R[i] είναι η τιμή του μεγίστου προσδοκώμενου κέρδους έχοντας διαθέσιμες τις τοποθεσίες m_1 έως και m_i . Για την επόμενη εκτέλεση του εξωτερικού βρόχου (i+1) πριν την πρώτη εκτέλεση του εσωτερικού επαναληπτικού βρόχου είναι R[i+1]=p[i+1] και για κάθε εκτέλεση του έσω βρόχου $(\forall j\in[1,i])$ υπάρχουν δύο περιπτώσεις.

- i. Οι τοποθεσίες m[i+1] και m[j] ικανοποιούν τη συνθήκη $m[i+1]-m[j]\geqslant k$. Τότε, στο μέγιστο προσδοκώμενο κέρδος με διαθέσιμες τοποθεσίες τις $m_1,\ldots,m_j,\ j\leqslant i< i+1$ προστίθεται το κέρδος του εστιατορίου της τοποθεσίας m[i+1] και το άθροισμα αυτό καταχωρείται στην θέση R[i+1].
- ii. Οι τοποθεσίες m[i+1] και m[j] δεν ικανοποιούν τη συνθήκη m[i+1]-m[j]>k. Τότε, μεταξύ του μεγίστου προσδοκώμενου κέρδους έχοντας διαθέσιμες τις τοποθεσίες m_1,\ldots,m_{i+1} , R[i+1]

—η οποία πριν την πρώτη εκτέλεση της γραμμής 8 για δεδομένο i περιέχει την τιμή p[i+1]— και του μεγίστου προσδοκώμενου κέρδους έχοντας διαθέσιμες τις τοποθεσίες $m_1,\ldots,m_j,$ R[j], για $j\leqslant i< i+1$ επιλέγεται το μέγιστο και καταχωρείται στη θέση R[i+1].

Άρα, με το πέρας της (i+1)-στής εκτέλεσης του εξωτερικού επαναληπτικού βρόχου η θέση R[i+1] περιέχει το μέγιστο προσδοκώμενο κέρδος έχοντας διαθέσιμες τις τοποθεσίες m_1,\ldots,m_{i+1} . Το loop invariant διατηρείται.

Τερματισμός

Η συνθήκη η οποία επιφέρει τον τερματισμό του εξωτερικού επαναληπτικού βρόχου (γραμμές 6-11) είναι i=n+1>n αφού, μετά το πέρας κάθε εκτέλεσης του βρόχου, ο μετρητής i προσαυξάνεται κατά 1. Για i=n+1, το σώμα του βρόχου δεν εκτελείται. Αυτό σημαίνει πως στη θέση R[n] είναι καταχωρημένο το μέγιστο προσδοκώμενο κέρδος έχοντας διαθέσιμες τις τοποθεσίες m_1,\ldots,m_n .

Βάσει των παραπάνω, προκύπτει η ορθότητα του αλγορίθμου. Αξίζει να σημειωθεί πως ο δυναμικός προγραμματισμός εφαρμόστηκε στο συγκεκριμένο πρόβλημα βελτιστοποίησης διότι υπήρχε καλώς ορισμένη βέλτιστη υποδομή και επειδή υπάρχει επικάλυψη των υποπροβλημάτων, δηλαδή σε κάθε αναδρομή συναντώνται συγκεκριμένα υποπροβλήματα αντί κάθε φορά να δημιουργούνται νέα όπως στην τεχνική διαίρει & βασίλευε. [4]

Χρόνος εκτέλεσης αλγορίθμου

Στην γραμμή 2 του Αλγορίθμου 2 υπολογίζεται το μέγεθος του πίνακα p σε σταθερό χρόνο και το αποτέλεσμα καταχωρείται σε μία νέα μεταβλητή n σε σταθερό χρόνο $\mathcal{O}(1)$.

Στην γραμμή 3 του Αλγόριθμος 2 δημιουργείται ένας νέος κενός πίνακας μεγέθους n σε σταθερό χρόνο $\mathcal{O}(1)$.

Το σώμα του επαναληπτικού βρόχου των γραμμών 4-5 εκτελείται n φορές. Σε κάθε εκτέλεση της γραμμής 5 πραγματοποιείται καταχώρηση μίας τιμής σε κάποια θέση του πίνακα R το οποίο απαιτεί σταθερό χρόνο $\mathcal{O}(1)$. Επομένως, συνολικά η for των γραμμών 4-5 χρειάζεται $\mathcal{O}(n)$ χρόνο.

Το σώμα του for της γραμμής 6 εκτελείται n-1 φορές. Το σώμα του for της γραμμής 7 εκτελείται

 $2\cdot (n-1)$ φορές. Ο έλεγχος της συνθήκης της γραμμής 8 γίνεται σε σταθερό χρόνο $\mathcal{O}(1)$. Η γραμμή 9 πρώτα υπολογίζει το άθροισμα R[j]+p[i] σε σταθερό χρόνο. Έπειτα, υπολογίζει το μέγιστο μεταξύ των p[i] και R[j]+p[i] σε σταθερό χρόνο και τέλος καταχωρεί το αποτέλεσμα στον πίνακα R σε επίσης σταθερό χρόνο. Συνεπώς, η γραμμή 9 εκτελεί σειριακά εργασίες σταθερού χρόνου. Αυτό σημαίνει πως ο χρόνος εκτέλεσής της είναι $\mathcal{O}(1)$.

Η γραμμή 11 εκτελεί τις παρόμοιες ενέργειες με την γραμμή 9 πάνω σε διαφορετικές τιμές. Επομένως, η ανάλυση της προηγούμενης παραγράφου για τη γραμμή 9 εφαρμόζεται και για την γραμμή 11 και προκύπτει πως ο χρόνος εκτέλεσής της είναι $\mathcal{O}(1)$.

Βάσει των παραπάνω ο συνολικός χρόνος εκτέλεσης του Αλγορίθμου 2 είναι $T(n)=\mathcal{O}(1)+n\cdot\mathcal{O}(1)+(n-1)\cdot[(n-2)\cdot\mathcal{O}(1)+\mathcal{O}(1)]$. Δηλαδή,

$$T(n) = \mathcal{O}(n^2). \tag{4}$$

Αναφορές

- [1] Dasgupta, S. and Papadimitriou, C.H. and Vazirani, U.V. Algorithms. McGraw-Hill Higher Education, 2006. ISBN: 9780077388492.
- [2] Jon Kleinberg and Eva Tardos. *Algorithm Design*. Pearson/Addison-Wesley, 2006. ISBN: 9780321295354.
- [3] Robert Sedgewick and Kevin Wayne. *Algorithms*. Fourth Edition. Addison-Wesley, 2011. ISBN: 9780321573513.
- [4] Thomas H. Cormen and Charles E. Leiserson and Ronald L. Rivest and Clifford Stein. *Introduction to Algorithms*. Third Edition. The MIT Press, 2009. ISBN: 9780262033848.